

Na.16: Msimu wa Kilimo 2025/26

Tathmini ya Machi 1-10, 2026 na Matazamio kwa Kipindi cha Machi 11-20, 2026

MUHTASARI

- Mvua zinazotarajiwa katika maeneo mengi nchini zitasaidia katika ukuaji wa mazao, hata hivyo wakulima wanashauriwa kuchukua tahadhari ya magonjwa ya mazao yasabishwayo na maji kutuama mashambani.
- Wakulima katika maeneo yanayopata misimu miwili ya mvua kwa mwaka wanashauriwa kuendelea na shughuli za palizi.
- Wakulima katika maeneo yanayopata misimu miwili ya mvua kwa mwaka wanashauriwa kumalizia shughuli za uandaaji wa mashamba na kuendelea na upandaji wa mazao kwa ajili ya msimu wa mvua za masika.

MIFUMO YA HALI YA HEWA KATIKA KIPINDI CHA MACHI 1-10, 2026

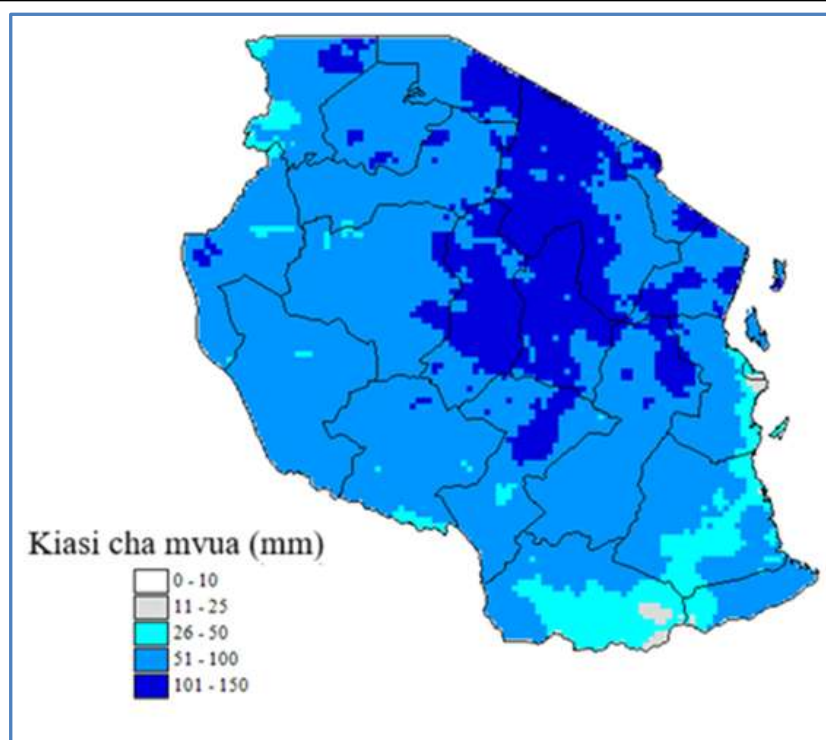
Katika kipindi hiki, migandamizo mikubwa ya hewa iliyopo kaskazini mwa dunia (Azore na Siberia) iliimarika kuliko ile iliyopo kusini mwa dunia (St. Helena na Mascarene). Hali hii ilisababisha uwepo wa sehemu ya ukandamvua (ITCZ) katika maeneo ya magharibi mwa nchi yetu, Kanda ya Ziwa Victoria, nyanda za juu kusini magharibi, na kusini mwa nchi. Kwa upande mwingine joto la bahari katika eneo la magharibi mwa bahari ya Hindi lilikuwa la wastani hadi juu ya wastani, wakati joto la bahari katika eneo la mashariki mwa Bahari ya Hindi lilikuwa la wastani hadi chini ya wastani. Hali hii ilipelekea upepo wenye unyevunyevu kuvuma kutoka baharini kuelekea katika maeneo ya ukanda wa pwani ya nchi na yale ya nyanda za juu kaskazini mashariki na hivyo kuimarisha mifumo isababishayo mvua katika maeneo hayo.

Viashiria vilivyotajwa hapo juu vilipelekea uwepo wa vipindi vya mvua zilizoambatana na ngurumo za radi katika maeneo mengi ya nchi. Pia, vipindi vya mvua kubwa viliripotiwa katika maeneo ya nyanda za juu kaskazini mashariki, magharibi mwa nchi, nyanda za juu kusini magharibi na ukanda wa pwani.

TATHMINI YA MVUA KATIKA KIPINDI CHA MACHI 1-10, 2026

Katika dikadi hii, maeneo mengi nchini yalipata kiasi cha mvua cha siku kumi kati ya milimita 51 na 100 isipokuwa katika maeneo machache ya mkoa wa Ruvuma.

Kiasi cha juu zaidi cha mvua kati ya milimita 101 na 150 kimerekodiwa katika baadhi ya maeneo ya mikoa ya kati (Dodoma na Singida), nyanda za juu kaskazini mashariki (Arusha, Manyara na Kilimanjaro), pwani ya kaskazini (Tanga), kanda ya Ziwa Victoria (Mara, Kagera na Mwanza), maeneo ya kaskazini mwa mkoa wa Iringa na Morogoro na visiwa vya Unguja na Pemba kama inavyoonekana katika Kielelezo.

Kielelezo 1: Kiasi cha mvua katika kipindi cha Machi 1-10, 2026

TATHMINI YA HALI YA KILIMO KATIKA KIPINDI CHA MACHI 1-10, 2026

Katika dekadhi hii, kiasi cha mvua kilichorekodiwa katika maeneo mengi nchini kimesaidia kuongeza unyevunyevu wa udongo, hali ambayo imesaidia katika ukuaji wa mazao, ingawa kutuama kwa maji mashambani kumejitokeza katika maeneo machache ya mikoa ya Morogoro, Shinyanga na Mwanza.

Katika maeneo yanayopata misimu miwili ya mvua kwa mwaka, hususan ukanda wa Pwani ya Kaskazini, Bonde la Ziwa Victoria pamoja na baadhi ya maeneo ya nyanda za juu kaskazini-mashariki, wakulima wengi wanaendelea na shughuli za palizi.

Unyeshaji wa mvua unaendelea kuwa mzuri na unasaidia katika ukuaji wa mazao.

Kwa mkoa wa Morogoro, zao la mpunga liko katika hatua ya kutoa machipukizi. Ongezeko la mvua lililojitokeza linaweza kuimarisha ukuaji wa mpunga, hususan katika mashamba yanayotegemea mvua.

Katika maeneo mengi yanayopata msimu mmoja wa mvua kwa mwaka, mahindi yako katika hatua ya ukuaji, ingawa katika mkoa wa Tabora mahindi yamefikia hatua ya kubumba. Katika mkoa wa Dodoma, mazao ya alizeti na mtama yako katika hatua za ukuaji.

Mazao ya kudumu kama kahawa, hususan katika mikoa ya Kilimanjaro na Songwe, yako katika hatua ya kutunga matunda. Uwepo wa unyevunyevu wa kutosha kwenye udongo umeendelea kusaidia ukuaji wa kahawa katika hatua hii.

Upatikanaji wa maji na malisho ya mifugo na wanyamapori umeongezeka katika maeneo yaliyopata ongezeko la mvua.

HALI YA MAJI KATIKA KIPINDI CHA MACHI 1-10, 2026

Kwa ujumla kina cha maji katika mabwawa na mtiririko wa maji kwenye mito viliongezeka kutokana na mvua zinazoendelea kunyesha katika maeneo mengi nchini.

MIFUMO YA HALI YA HEWA INAYOTARAJIWA KATIKA KIPINDI CHA MACHI 11-20, 2026

Katika kipindi hiki, migandamizo mikubwa ya hewa iliyopo kaskazini mwa dunia inatarajiwa kuimarika kuliko ile iliyopo kusini mwa dunia. Hali hii inatarajiwa kusababisha uwepo wa sehemu ya ukandamvua (ITCZ) katika maeneo ya magharibi mwa nchi yetu, Kanda ya Ziwa Victoria, nyanda za juu kusini magharibi, na kusini mwa nchi. Kwa upande mwingine joto la bahari katika eneo la magharibi mwa bahari ya Hindi linatarajiwa kuwa la wastani hadi juu ya wastani wakati joto la bahari katika eneo la mashariki mwa Bahari ya Hindi linatarajiwa kuwa la wastani hadi chini ya wastani. Hali hii inatarajiwa kupelekea upepo wenye unyevunyevu kuvuma kutoka baharini kuelekea katika maeneo ya ukanda wa pwani ya nchi na yale ya nyanda za juu kaskazini mashariki na hivyo kuimarisha mifumo isababishayo mvua katika maeneo hayo.

HALI YA HEWA INAYOTARAJIWA KATIKA KIPINDI CHA MACHI 11-20, 2026

Maeneo ya kanda ya ziwa Victoria (mikoa ya Kagera, Geita, Shinyanga, Mwanza, Simiyu na Mara), pwani ya kaskazini (mikoa ya Tanga, maeneo ya kaskazini mwa Morogoro, Pwani na Dar es Salaam pamoja na visiwa vya Unguja na Pemba) yanatarajiwa kupata mvua zinazoambatana na ngurumo za radi katika maeneo machache.

Nyanda za juu kaskazini-mashariki (mikoa ya Arusha, Manyara na Kilimanjaro), magharibi mwa nchi (mikoa ya Kigoma, Katavi na Tabora), kanda ya kati (mikoa ya Dodoma na Singida) yanatarajiwa kupata mvua zinazoambatana na ngurumo za radi katika baadhi ya maeneo.

Nyanda za juu kusini-magharibi (mikoa ya Rukwa, Songwe, Mbeya, Njombe na Iringa), pwani ya kusini (mikoa ya Mtwara na Lindi), kanda ya kusini (mikoa ya Ruvuma na maeneo ya kusini mwa Morogoro) yanatarajiwa kuwa na vipindi vya mvua kubwa zinazoambatana na ngurumo za radi katika baadhi ya maeneo.

HALI YA HEWA KILIMO: MATARAJIO NA USHAURI KATIKA KIPINDI CHA MACHI 11-20, 2026

Hali ya mvua inayotarajiwa katika maeneo mengi nchini itaongeza unyevu nyevu katika udongo na kusaidia ukuaji wa mazao.

Ushauri:

- **Maeneo yanayopata misimu miwili ya mvua (kanda ya ziwa Victoria, Pwani ya Kaskazini na Nyanda za juu Kaskazini Mashariki):** Hali ya mvua zinazoambatana na ngurumo za radi inayotarajiwa itasaidia katika shughuli za ukuaji wa mazao na shughuli za palizi.
- **Maeneo yanayopata msimu mmoja wa mvua (nyanda za juu kusini magharibi, mikoa ya magharibi, Pwani ya kusini na Kanda ya kusini)** hali ya mvua zinazotarajiwa katika maeneo haya zitaisaidia ukuaji wa mazao. Hata hivyo, wakulima wanashauriwa kuchukua tahadhari ya magonjwa ya mazao yasabishwayo na maji kutuama mashambani.
- Wakulima katika maeneo haya wanashauriwa kuendelea kufuatilia taarifa za hali ya hewa za kila siku kwa mipango thabiti ya shughuli za kilimo.
- **Malisho na upatikanaji wa maji kwa wafugaji:** Wafugaji wanashauriwa kupanda majani ya malisho na kuvuna maji ya mvua kwa ajili ya matumizi ya baadae.
- **Wavuvi wa Samaki baharini na maziwa makuu:** Wavuvi wanashauriwa kuendelea kufuatilia taarifa za hali ya hewa za kila siku ili kujua wakati sahihi wa kufanya shughuli za uvuvi kutokana na uwezekano wa kujitokeza mawimbi makubwa na upepo mkali.

HALI YA MAJI INAYOTARAJIWA KATIKA KIPINDI CHA MACHI 11-20, 2026

Kina cha maji katika mabwawa na mtiririko wa maji kwenye mito vinatarajiwa kuongezeka katika maeneo mengi hususan maeneo yanayopata msimu mmoja wa mvua.